

AB PROGRAMLARI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

AB PROGRAMLARI

İçindekiler

AB Programları	1
Birlik Programları Listesi:	2
Türkiye'nin Katılım Sağladığı Birlik Programları	4
1. Hayatboyu Öğrenme Programı (Lifelong Learning Programme - LLP)	4
2. Gençlik Programı (YIA)	9
3. Araştırma Ve Teknolojik Gelişme Alanında Yedinci Çerçeve Programı (Seventh Framework Programme For Research And Technological Development - FP7)	10
4. Rekabet Edebilirlik Ve Yenilik Programı (CIP)	15
5. İstihdam Ve Sosyal Dayanışma Programı (Programme For Employment And Social Solidarity – Progress)	16
6. Kültür Programı	17
7. 2007 – 2019 Yılları İçin Avrupa Kültür Başkentleri (AKB) Eylemi	19
8. FISCALIS 2013 Programı	19
9. Gümrük 2013 Programı	20
Diğer Birlik Programları	21
10. Nükleer Araştırma Ve Eğitim Faaliyetleri Alanında Euratom Yedinci Çerçeve Programı	21
11. Güvenli İnternet Programı 2009-2013	23

T.C.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

Adres: Mustafa Kemal Mah. 2082.Cad. No: 4

06800 Bilkent /ANKARA

Telefon: 0 (312) 218 13 00 • Faks: 0 (312) 218 14 64

www.ab.gov.tr

12. Avrupa Kamu İdareleri İçin Birlikte Çalışabilirlik Çözümleri Programı (ISA)	23
13. Tüketici Politikası Alanında Topluluk Eylemi (Tüketici Programı)	23
14. Marco Polo II Programı	24
15. Pericles Programı	24
16. Vatandaşlar İçin Avrupa Programı	25
17. Medya 2007 Programı	26
18. Medya Mundus	26
19. Güvenlik Ve Özgürlüklerin Korunması	27
20. Dayanışma Ve Göç Hareketleri Yönetimi	28
21. Temel Haklar Ve Adalet	29
22. Sivil Koruma Mali Aracı	30
23. LIFE + (Çevre Mali Aracı)	31
24. Kamu Sağlığı Programı (Sağlık Alanındaki Birlik Eylemi)	31
25. Erasmus Mundus Programı	32
26. Hercule II Programı (Topluluk Çıkarlarının Korunmasını Teşvik Etme)	32

AB PROGRAMLARI

AB Programları (Birlik Programları), ülkeler arasında işbirliğini geliştirerek ortaklık bilincinin yerleşmesini desteklemek, Birlik politikalarının ve mevzuatının uygulanmasına ve Birliğin karşılaştığı sorunlara ortak çözümler üretilmesine katkı sağlamak amacıyla belirli bir süre için ve belirli alanları kapsayacak şekilde uygulanan faaliyetler bütünüdür.

Vatandaşların, işletmelerin, sivil toplum kuruluşlarının, kamu kurumlarının Birlik Programları'na katılım imkanı mevcuttur. Birlik Programları, aday ülkelerin mevzuat uyumu ve uygulanması alanındaki çalışmalarına da önemli katkılar yapmaktadır.

Programlar, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin onayı ile yürürlüğe girmektedir. Programların önemli bir bölümü "çağrı sistemi" ile işlemektedir. Programlar altında "ihale çağrıları" ve "proje çağrıları" yayınlanmakta ve çağrının özelliğine göre belli koşulları sağlayabilen ilgililer bu çağrılara teklif ve proje önerisi verebilmektedirler. Bu süreçler her bir Program ile ilgili Komisyon Genel Müdürlüğü veya bu Genel Müdürlüğe bağlı ajanslar tarafından yürütülmektedir. Programların bütçesi ise katılımcı ülkeler tarafından yapılan ödemeler ve AB bütçesinden sağlanan tahsisat ile oluşturulmaktadır.

Programların önemli bir bölümü için başvurular doğrudan Avrupa Komisyonuna gönderilmekte ve değerlendirme bağımsız uzmanlar tarafından yapılmaktadır. Merkezi olmayan bazı programlar için ise katılımcı ülkelerde bulunan ulusal ajanslar yoluyla başvuru ve değerlendirme yapılmaktadır.

Birlik Programları'nın temel amacı işbirliğinin geliştirilmesi olduğu için, başvuruların büyük çoğunluğunda

farklı ülkelerden ortakların bulunması şarttır. Program bütçesinden sağlanan mali desteklerin önemli bölümü yatırım içermeyen projelere (kültürel faaliyetler, personel değişimi, araştırma projeleri, bilgi paylaşım projeleri gibi) verilmektedir.

Birlik Programlarına ilişkin genel koordinasyon görevi kanunla Avrupa Birliği Bakanlığı'na tevdi edilmiştir. Bu görev, AB Programları'na katılım sürecinde gerekli yasal ve idari işlemlere ilişkin koordinasyonu sağlamak, katılım sağlanması veya katılımın sonlandırılması önerilen program ve ajanslar için nihai değerlendirmeyi yapmak, katılım sağlanacak program ve ajanslar için AB fonları ve ulusal bütçeden yapılacak tahsisatları belirlemek, belirlenmiş olan tahsisatlar üzerinde gerekli olması durumunda değişiklik yapmak üzere işlemleri yürütmek, katılım sağlanan program ve ajansların yürütülme süreci ile ilgili bilgi ve istatistiki verileri derlemek gibi alt görevler içermektedir. Münferit olarak her bir programın sorumluluğu ise ilgili kurum/kuruluşumuz tarafından üstlenilmektedir.

BİRLİK PROGRAMLARI LİSTESİ:

1. Hayatboyu Öğrenme Programı¹
2. Gençlik Programı¹
3. Araştırma ve Teknolojik Gelişme Alanında Yedinci Çerçeve Programı¹
4. Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Programı¹
5. Progress Programı¹
6. Kültür Programı¹
7. 2007 – 2019 Yılları için Avrupa Kültür Başkentleri Eylemi¹
8. Fiscalis 2013 Programı¹
9. Gümrük 2013 Programı¹

¹ Türkiye bu Programa katılmaktadır.

10. EURATOM Yedinci Çerçeve Programı
11. Güvenli İnternet Programı²
12. ISA (Birlikte Çalışabilirlik) Programı
13. Tüketici Politikası Alanında Topluluk Eylemi
14. Marco Polo II Programı
15. Pericles Programı
16. Vatandaşlar için Avrupa Programı
17. Medya 2007 Programı
18. Medya Mundus
19. Güvenlik ve Özgürlüklerin Korunması (Çerçeve Program)
20. Temel Haklar ve Adalet (Çerçeve Program)
21. Dayanışma ve Göç Hareketleri Yönetimi (Çerçeve Program)
22. Sivil Koruma Mali Aracı
23. LIFE + (Çevre Mali Aracı)
24. Kamu Sağlığı Programı
25. Erasmus Mundus Programı
26. Hercule II Programı

Birlik Programları ile ilgili detaylı bilgiler aşağıda sıralanmaktadır. Birlik Programları sıralaması yapılırken önce ülkemizin katılım sağladığı Birlik Programları verilmiş, daha sonra ise diğer Birlik Programları sıralanmıştır. Mevcut durumda ülkemiz 9 Birlik Programı'na katılım sağlamakta ve 1 tanesi ile de ilgili katılım süreci Avrupa Komisyonu nezdinde sürdürülmektedir.

Önemli olan bir başka husus ise bütün Birlik Programları'na katılımın mümkün olmamasıdır. Özellikle "Adalet" ve "İçişleri" alanı gibi bazı alanlarda yer alan Birlik Programları'nın önemli bir bölümü sadece üye devletlere açık bulunmaktadır. Birlik Programları sıralanırken aday ülkelere açık olup olmadıkları, süreleri, bütçeleri ve yasal temelleri özet olarak verilmeye çalışılmıştır.

² Türkiye bu Program için katılım müzakerelerini sürdürmektedir

Birlik Programları listesi çok geniş olduğu için özellikle katılım sağlanmayan Birlik Programları en genel hatları ile belirtilmiştir. Detaylı bilgi için ilgili Birlik Programı'nın altında verilen internet adreslerinden faydalanmak mümkündür.

Birlik Programları ile ilgili genel bilgi için ise Avrupa Birliği Bakanlığı ana sayfasında bulunan "AB Programları" sekmesi kullanılabilir. Aynı adreste açık program çağrıları ile ilgili bilgiler de yer almaktadır: www.ab.gov.tr

TÜRKİYE'NİN KATILIM SAĞLADIĞI BİRLİK PROGRAMLARI

1. HAYATBOYU ÖĞRENME PROGRAMI (Lifelong Learning Programme - LLP)

Hayatboyu Öğrenme Programı, bir önceki dönem programları olan Socrates ve Leonardo da Vinci programlarının yerini alan bir çatı program niteliğindedir. Program, 2007-2013 döneminde uygulanmak üzere, hayat boyu öğrenme marifetiyle Birliği tam sosyal uyuma ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmaya sahip ileri bir bilgi toplumu haline getirmeye katkı sağlamak için oluşturulmuştur. Hayatboyu Öğrenme Programı'nın bünyesinde dört adet sektörel alt program (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig) ve bunlara ek olarak Ortak Konulu Program (Transversal) ve Jean Monnet programı bulunmaktadır.

- **Comenius Programı;** Birlik hedeflerine ulaşabilmek için öğrenciler ve eğitim personeli arasında Avrupa kültür ve dil çeşitliliği ile değerleri hakkında bilgi ve

anlayış oluşturmayı, öğrencilerin kişisel gelişimleri için gerekli olan temel becerileri edinmelerini amaçlar. Bu hedefler, "Okul Eğitimi" alanında Avrupa ülkeleriyle işbirliği yoluyla eğitimde kalitenin artırılması ve kültürel diyalogu sağlayarak dil öğreniminin teşvik edilmesini kapsar. Bu doğrultuda, Avrupa ülkelerinde eğitimle ilgili kurumlararası işbirliğini sağlamaya çalışır. Comenius programının hedef kitleleri okul öncesi, ilk ve orta öğretim kuruluşları ile eğitim fakülteleridir.

- **Erasmus Programı;** Avrupalı yükseköğretim kurumlarının birbirleri ile işbirliği yapmalarını teşvik etmeye yönelik bir programdır. Yükseköğretim kurumlarının birbirleri ile ortak projeler üretip hayata geçirmeleri; kısa süreli öğrenci ve personel değişimi yapabilmeleri için karşılıksız mali destek sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, yükseköğretim sistemini iş dünyasının gereksinimlerine uygun olarak geliştirmek ve üniversite mezunlarının iş dünyasında istihdam edilebilirliğini arttırmak amacıyla, yükseköğretim kurumları ile iş çevreleri arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin artırılmasını da teşvik etmektedir. Yükseköğretim kurumlarının Erasmus sistemine girip, öğrenci ve personel değişimi yapabilmeleri için öncelikle Avrupa Komisyonu tarafından verilen bir Erasmus Üniversite Beyannamesi (Erasmus University Charter) almaya hak kazanmaları gerekmektedir.
- **Leonardo da Vinci Programı;** AB'ye üye devletlerin ve aday ülkelerin mesleki eğitime yönelik politikalarını desteklemek ve geliştirmek için yürütülen bir programdır. Bu program, ülkelerarası işbirliğinin geliştirilmesi yoluyla mesleki eğitim sistemleri ile uygulamalarında kalitenin geliştirilmesini, yeniliklerin teşvik edilmesini ve mesleki eğitimde Avrupa boyutunun güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Program kapsamında, tüm özel sektör ve kamu kuruluşları ile

mesleki eğitim kurumları arasında gerçekleştirilen öğrenci ve çalışan hareketliliği ile tüm mesleklerde yurtdışında farklı ülkelerde yapılan uygulamaların ülkeler arasında değişimi sağlanmaktadır. Leonardo da Vinci Programı bünyesinde, temel düzeyde mesleki eğitim almakta olan öğrenciler ile işsizler de dahil olmak üzere işgücü dünyasındaki kişiler ve mesleki eğitimden sorumlu kişilerin katıldığı, ülkelerarası staj ve çalışma ziyareti olarak adlandırılabilir hareketlilik projeleri bulunmaktadır. Programın hedef kitlesi tüzel kişilik sahibi tüm resmi ve özel kurum ve kuruluşlar, eğitim kurumları ile küçük ve orta boy işletmeler (KOBİ), sivil toplum kuruluşları (STK) ve yerel idarelerdir.

- **Grundtvig Programı;** bilginin sürekli yenilenmesi neticesinde oluşan gereksinimleri karşılamak ve yetişkin kişilere yaşamları boyunca, bilgi ve niteliklerini geliştirmek için imkanlar sunarak istihdam olanaklarını artırmak ve toplumda meydana gelen değişikliklere uyum sağlamalarını amaçlar. Grundtvig, mesleki eğitim dışında kalan her çeşit yetişkin ve yaygın eğitim üzerine odaklanır. Yaygın eğitim içindeki öğrenci, öğretmen, eğitimci ve diğer personelle yetişkin eğitimi alanındaki eğitim kurumları ve bu tür eğitim fırsatları sunan kuruluşları hedefler. Yaygın eğitim kurumları başta olmak üzere sivil toplum kuruluşları, araştırma merkezleri, danışmanlık ve bilgi/iletişim kuruluşları ile özel kuruluşlar, yüksek öğrenim kurumları, ülkelerarası ortaklıklar, Avrupa projeleri ve ağlar kurarak birlikte çalışabilir, uluslararası hareketlilik faaliyetlerinde bulunabilirler.
- **Ortak Konulu Program;** genel olarak iki veya daha fazla alt programın faaliyetlerini kapsayan alanlarda Avrupa işbirliğini ve üye devletlerin eğitim sistemlerinin kalitesini ve tanınmasını destekleyen bir programdır. Program altında bulunan iki önemli

faaliyetten birisi olan çalışma ziyaretlerinin amacı, katılımcı ülkeler için ortak fayda alanlarından karar vericiler ve eğitim uzmanları arasında özellikle okul öncesi, ilk, orta ve mesleki eğitim alanlarında bilgi ve deneyim alışverişini kolaylaştırmaktır. Diğer önemli faaliyet olan Euroguidance (Avrupa Rehberlik Merkezleri Ağı) ise, eğitim-öğrenim, iş, meslek ve rehberlik konularında bilgi sağlayarak ilgili ülkelere Avrupa boyutunu desteklemekte ve Avrupa genelinde dolaşımın en etkin şekilde gerçekleşmesine zemin hazırlamaktadır.

- **Jean Monnet Programı;** aslında merkezi bir faaliyet olmasına rağmen Hayatboyu Öğrenme Programı bünyesinde yer almakta, Avrupa bütünleşmesi çalışmaları alanında öğretim, araştırma ve dâşünsel aktiviteleri teşvik etmek, Avrupa perspektifinde eğitim ve alıştırmalar ve Avrupa bütünleşmesi konularına odaklanmış kurum ve kuruluşların varlığını desteklemektir. Bu program kapsamında tek taraflı ve çok taraflı projeler desteklenmektedir. Bu destek, üniversitelerde Jean Monnet Kürsülerinin kurulması, Avrupa bütünleşmesi alanında eğitim modüllerinin oluşturulması ya da araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Öte yandan yine aynı adla tanınan Jean Monnet Burs programı ile karıştırılmamalıdır. Söz konusu program Hayatboyu Öğrenme Programı bünyesinde yer almayıp, Avrupa Birliği'nin ayrı ve bağımsız bir programıdır.

Yukarıda da belirtildiği üzere, Hayat Boyu Öğrenme Programından öğrenciler (yetişkinler dâhil), eğitimci, iş piyasası kapsamındaki kişiler, eğitim veren kurum ve kuruluşlar, politika oluşturucular, işletmeler, sosyal taraflar, rehberlik hizmeti verenler, dernekler, araştırma kurumları, kar amacı gütmeyen kurumlar, STK'lar faydalanabilmektedir. Program aday ülkelerin katılımına açık olup,

bütçesi 2007-2013 dönemi için 6,97 milyar avrodur.

Bu programlar aracılığı ile binlerce kurum ve kuruluş ile sayıları 200 bine yaklaşan Türk vatandaşı, AB'ye üye ve aday tüm ülke vatandaşları ile birlikte çalışma olanağı bulmuş olmaktadır. Eğitim ve gençlik konularında sunulan etkinliklerle Türkiye'nin bilgi ve refah toplumuna ulaşmasına, bireyin ve kuruluşların eğitim seviyelerinin artırılması yoluyla sosyal kalkınmaya ve aktif vatandaşlığa önemli katkılar sağlanmaktadır. Öte yandan da, projeler yoluyla toplumun sosyal, kültürel, ekonomik ve fiziksel olarak nispeten merkezden uzak kısmında bulunan ve dezavantajlı olarak tanımlanan sosyal grupların topluma kazandırılması mümkün olmaktadır. Mesleki eğitimde kalitenin artırılması suretiyle, kalifiye eleman bulma sıkıntısına da çözüm üretilmektedir. Her yıl binlerce Türk yüksek öğrenim öğrencisine yurt dışında eğitim görme veya staj yapma olanağı ve yine binlerce Türk öğretim elemanına yurt dışındaki eğitim kurumlarında ders verme ve farklı kurumları tanıma olanağı sağlanmaktadır. Pek çok üniversitemize kapılarını uluslararası dünyaya açma olanağı verilmekte, Türk vatandaşlarının tüm Avrupa'ya açılmalarına olanak sağlanmasının yanı sıra, bütün Avrupa ülkelerinden gençlerin, eğitimcilerin ve meslek profesyonellerinin de Türkiye'ye gelmesi ve böylelikle ülke tanıtımına katkıda bulunması da mümkün olmaktadır.

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, Hayatboyu Öğrenme Programına katılmakta ve bu alandaki sorumluluğu da AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans) üstlenmektedir (<http://www.ua.gov.tr/>).
- Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü (<http://ec.europa.eu/education>)

2. GENÇLİK PROGRAMI (YİA)

2007-2013 dönemi için öngörülmüş olan Gençlik Programı (Youth in Action), bünyesinde pek çok program ve alt faaliyet barındırmakta, en geniş anlamda 13-30 yaş arası gençlere yaygın öğrenme fırsatları sunmakta ve gençlerin kendi inisiyatifleriyle yürüttükleri proje ve faaliyetlere destek vermektedir. Program, AB sınırları içinde ve ötesinde hareketliliği, örgün olmayan eğitimi ve kültürlerarası diyalogu destekler ve eğitimsel, sosyal ve kültürel geçmişine bakılmaksızın tüm gençlerin katılımını teşvik eder. Böylece gençlerin yabancı kültürleri ve kendi kültürlerini tanımalarında ve tanıtımalarında, sosyal ve kültürel beceriler edinmelerinde önemli katkılar sağlamaktadır. Bu bağlamda, uluslararası veya yerel projeler geliştirmelerine veya AB ülkelerinde gerçekleştirilen aktivite ve projelere katılmalarına ve ülkemizde çeşitli aktiviteler geliştirmelerine imkan sunar. Gençler, gençlik kuruluşları, resmi kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve gayri resmi gençlik grupları (en az 4 genç) aracılığıyla ve birey olarak kendi faaliyetlerine uyan proje ya da aktivitelere yararlanabilmektedirler. Programın 2007-2013 yılları için belirlenmiş bütçesi 885 milyon avrodur.

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, Gençlik Programına katılmakta ve bu alan-daki sorumluluğu da AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans) üstlenmektedir (<http://www.ua.gov.tr>).
- Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture)

3. ARAŞTIRMA VE TEKNOLOJİK GELİŞME ALANINDA YEDİNCİ ÇERÇEVE PROGRAMI (SEVENTH FRAMEWORK PROGRAMME FOR RESEARCH AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT - FP7)

Temelde amacı sosyal ve ekonomik kalkınmayı sağlamak üzere bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme kapasitesini arttırmak olan AB Çerçeve Programları, dünyanın en büyük sivil Ar-Ge girişimidir. Türkiye ile birlikte yaklaşık 40 ülkenin katılım sağladığı ve 2007-2013 yıllarını kapsayan 7. Çerçeve Programı'nın (7.ÇP) bütçesi 50,5 milyar avro olarak belirlenmiştir.

7. Çerçeve Programı temelde 5 alt programdan oluşmaktadır. Bunlar:

İşbirliği Özel Programı

Fikirler Özel Programı

Marie-Curie Burs ve Destek Programı

Kapasiteler Özel Programı

Ortak Araştırma Merkezleri

Üstteki iki program olan İşbirliği ve Fikirler alt başlıkla-riyla araştırma ve teknoloji geliştirme projelerine fon sağlanırken alttaki programlarla, bu araştırmaları ha-yata geçirebilmek için gerekli olan diğer unsurlara, yani araştırmacı ve araştırma altyapısı unsurlarına destek verilmektedir.

“İşbirliği” alanında çok-uluslu, çok-ortaklı ve güdümlü (konusu ve kapsamı AB tarafından belirlenmiş) araştırma ve teknoloji geliştirme projeleri desteklenirken; “Fikirler” alanında ise bunun tam tersine, bireysel ve bağımsız (konusu ve kapsamı araştırmacı tarafından belirlenmiş) araştırma projeleri fonlanmaktadır.

Amaç ve destek araçları tamamen farklı fakat birbirini bütünlenecek şekilde tasarlanmış bu 5 alt programın iş-levleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

çok-uluslu, çok-ortaklı, güdümlü araştırma projesi destekleri

bireysel, bağımsız araştırma projesi destekleri

araştırmacı destekleri

araştırma altyapısı ve kapasitesi geliştirme destekleri

Birliğin Araştırma Enstitüleri

- **İşbirliği Özel Programı;** Avrupa'da ekonomik ve toplumsal katma değer yaratacak projelere mali destek sağlar. Sunulacak proje konusunun, AB tarafından belirlenmiş ve 7. Çerçeve Programı Çalışma Programları'nda açıkça belirtilen öncelikli alanlara uygun olması gerekmektedir. Ayrıca, projelerin uluslararası ortaklı ve yenilikçi araştırma ve teknoloji geliştirme projeleri olması da önemlidir. Bu sebeple, İşbirliği Özel Programı projelerinin, en az 3 farklı AB üyesi ülke veya ortak ülkeden en az 3 farklı kuruluşun bir araya gelerek oluşturdukları konsorsiyumlar üze-rinden sunulması gerekmektedir.

- **Fikirler Özel Programı;** ile tamamen araştırmacı-güdümlü, bireyler veya bireysel takımlar tarafından yürütölen ve sunulduğu alandaki mevcut bilimsel paradigmalardan sınırlarında veya ötesindeki fikirlere ait akademik araştırma projeleri fonlanmakta, proje başına 500.000 - 3.500.000 avro arasında destek sağlanmaktadır.
- **Marie-Curie Burs ve Destek Programı;** ile sanayi ve akademinin araştırmacı istihdamını, araştırmacıların Avrupa içinde ve dışında dolaşımlarını, sanayi-akademi işbirliğini, araştırma merkezleri arasında personel değişimlerini ve tersine beyin göçünü destekleyerek Avrupa'nın tüm dünyadaki araştırmacılar için bir cazibe merkezi haline getirilmesi amaçlanmaktadır. Bu alanda gerçekleştirilecek projelerde aranan özellikler ve sağlanabilecek destek miktarı proje türüne göre değişmektedir.
- **Kapasiteler Özel Programı;** kapsamında, araştırma altyapılarının geliştirilmesi ve en uygun kullanımının sağlanması, KOBİ'ler yararına olan araştırmaların teşviki, toplumun ve bilimin birbirine yakınlaştırılması, uluslararası bilim ve teknoloji işbirliklerinin oluşturulması ve bölgesel araştırma ve yenilikçilik kümelenmelerinin geliştirilmesi gibi konular desteklenmektedir.
- **Ortak Araştırma Merkezleri;** (Joint Research Centres-JRC), Avrupa Birliği politikalarının oluşmasına, gelişmesine, uygulanmasına ve izlenmesine bilimsel araştırmalar aracılığıyla destek sağlamak amacıyla AB'nin bilim ve teknoloji referans merkezi olarak çalışır. JRC, AB araştırmacılarına; doktora ve doktora sonrası burslar, kıdemli bursiyerlik, kurumsal işbirliği, Çerçeve Programı projelerinde işbirliği,

ulusal uzman pozisyonları, çalıştaylar ve eğitimler gibi fırsatlar sunar.

7. Çerçeve Programı ile ilgili önemle altı çizilmesi gereken bazı hususlar şunlardır;

- Programa dâhil olan aday ülke kuruluşları, üye devlet kuruluşları ile aynı hak ve yükümlölükler sahiptir. Dolayısıyla, ölkemiz ile AB üyesi ölkeler arasında programdan faydalanma konusunda herhangi bir fark bulunmamaktadır.
- 7. Çerçeve Programı'na gerçek veya tüzel kişiler başvurabilirler. Bu kapsamda, üniversiteler, araştırma merkezleri, kamu kurumları, sanayi kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları 7. Çerçeve Programı'na proje sunabilecek kuruluşlardır. Ayrıca, KOBİ'lerin de sunulacak projelerde yer almasına veya proje sunmalarına büyük önem verilmektedir.
- 7. Çerçeve Programı sadece Ar-Ge'nin geliştirilmesine değil, toplantılar, iletişim ağı oluşturulması çalışmaları, bilgi toplama, görüş alışverişi, uzman toplantıları vb. hazırlık çalışmalarını da desteklemektedir.

Genel olarak Çerçeve Programları'na katılmanın avantajları; bilim ve araştırmada Türkiye'nin AB'ye entegre olmasında kolaylaştırıcı bir etkiye sahip olması, kurum ve kuruluşlarımızın yeni teknolojilerin ve standartların geliştirilmesine katkıda bulunması ve katma değer üretme olanağı elde etmesini sağlanması, özellikle KOBİ'lerin yeni ortaklarla tanışma ve birlikte proje üretme fırsatı elde etmesi, uzun vadede yeni pazarlara açılma olanağına sahip olunması ve teknolojik gelişmelerin dışında kalınmaması olarak sıralanabilir.

7. Çerçeve Programı alt başlıkları ve tematik alanları aşağıda sunulmaktadır:

Alt Başlıklar	Tematik Alanlar
İşbirliği Özel Programı	<ul style="list-style-type: none"> - Sağlık - Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji - Bilgi ve İletişim Teknolojileri - Ulaştırma - Nanobilimler - Enerji - Çevre (İklim Değişikliği dâhil) - Sosyo-Ekonomik ve Beşeri Bilimler - Uzay - Güvenlik
Fikirler Özel Programı	<ul style="list-style-type: none"> - Başlangıç Düzeyindeki Bağımsız Araştırmacı Desteği - İleri Düzey Araştırmacı Desteği
Marie-Cruie Burs ve Destek Programı	<ul style="list-style-type: none"> - Bireysel Burslar - Sanayi-Akademi Ortaklığı - Araştırma Eğitim Destekleri - Özel Etkinlikler - Araştırma İstihdam Fırsatı
Kapasiteler Özel Programı	<ul style="list-style-type: none"> - Araştırma Altyapılarına Destek - Bilgi Bölgeleri - Toplumda Bilim - KOBİ Yararına Araştırmalar - Araştırma Potansiyeli - Uluslararası İşbirliği - Araştırma Politikalarının Gelişimine Destek
Ortak Araştırma Merkezleri	<ul style="list-style-type: none"> - Araştırma Merkezlerine Destek

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, Araştırma ve Teknolojik Gelişme Alanında Yedinci Çerçeve Programı'na katılmakta ve bu alan-daki sorumluluğu da TÜBİTAK üstlenmektedir (www.fp7.org.tr).
- Avrupa Komisyonu Araştırma ve Yenilikçilik Genel Müdürlüğü (<http://ec.europa.eu/dgs/research>)

4. REKABET EDEBİLİRLİK VE YENİLİK PROGRAMI (CIP)

Program rekabet edebilirlik ve yenilik alanlarını kapsamakta ve KOBİ ihtiyaçlarına özel önem atfedilmektedir. 1.1.2007 – 31.12.2013 dönemini kapsayan programın amacı işletmelerin rekabet gücünün artırılması, ekoyeniliği de kapsayacak şekilde yeniliğin tüm biçimlerinin desteklenmesi, sürdürülebilir, rekabetçi, yenilikçi ve kapsayıcı bir bilgi toplumunun geliştirilmesinin hızlandırılması, ulaştırmayı da kapsayacak şekilde tüm sektörlerde yeni ve/veya yenilenebilir enerji kaynaklarının ve enerji verimliliğinin desteklenmesidir. Program 3 özel alt programdan oluşmaktadır:

- Girişimcilik ve Yenilik Programı (Entrepreneurship and Innovation Programme - EIP)
- Bilgi Toplumu Teknolojileri Politikası Destek Programı (Information and Communication Technologies Policy Support Programme - ICT PSP)
- Akıllı Enerji Avrupa Programı (Intelligent Energy Europe Programme - IEE)

Program bütçesi 3,62 milyar avrodur. Program aday ülkelerin katılımına açıktır. Program bütçesinin % 60'ı Girişimcilik ve Yenilik Programı'na; % 20'si Bilgi Toplumu Teknolojileri Politikası Destek Programı'na; % 20'si Akıllı Enerji Avrupa Programı'na ayrılmıştır.

Spesifik programlardan birine, ikisine veya programın tamamına katılma imkanı mevcuttur. Faydalanicılara ilişkin olarak açık bir hüküm bulunmamakla birlikte, ilgili mevzuatta her bir spesifik alan altında gerçekleştirilecek olan birbirinden çok farklı eylemler bulunmaktadır.

Eylemlerin bazıları şunlardır: KOBİ'lerin kurulması ve geliştirilmesi için finansmana erişim, işbirliği, yenilik,

eko-yenilik, girişim ve yenilik kültürü, girişim ve yenilik konusunda ekonomik ve idari reform, KOBİ gelişim ve yenilik aracı, KOBİ garanti aracı, KOBİ kapasite aracı, tek Avrupa bilgi alanı, bilgiye yatırım yoluyla yenilik, kapsayıcı bilgi toplumu, enerji verimliliği ve mantıklı kullanım, yeni ve yenilenebilir kaynaklar, paylaşım, taşıma alanında enerji.

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, "Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Programı"nın 3 alt bileşeninden 2'sine, "Girişimcilik ve Yenilik" (EIP) ve "Bilgi Toplumu Teknolojileri Politikası Destek" (ICT PSP) programlarına katılmaktadır. EIP alanındaki sorumluluğu Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (<http://ab.sanayi.gov.tr/Default.aspx?lng=tr>), ICT PSP alanındaki sorumluluğu Kalkınma Bakanlığı (<http://www.bilgitolpumu.gov.tr/>) üstlenmektedir.
- Avrupa Komisyonu İşletmeler ve Sanayi Genel Müdürlüğü (<http://ec.europa.eu/enterprise>)
- Bilgi Toplumu ve Medya Genel Müdürlüğü (http://ec.europa.eu/information_society) ve
- Enerji Genel Müdürlüğü (<http://ec.europa.eu/energy>)

5. İSTİHDAM VE SOSYAL DAYANIŞMA PROGRAMI (PROGRAMME FOR EMPLOYMENT AND SOCIAL SOLIDARITY – PROGRESS)

AB'nin sosyal politika ve istihdam alanındaki mevzuatına ilişkin uygulamaların projeler vasıtası ile desteklenmesini ve böylece üye ve aday ülkelerde bu alandaki uygulamaların geliştirilmesini sağlamak amacıyla, 2007 – 2013 dönemi arasında uygulanacak tek bir yapı olarak oluşturulmuştur. Program kapsamında bu alanlardaki proje teklifleri mali açıdan desteklenecektir. Bir önceki Birlik Programları'nda olduğu gibi, PROGRESS Programı

çerçevesinde açılan proje tekliflerine uygun olarak, ilgili alanlarda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇŞGB), ilgili ve bağlı kuruluşları da başvuruda bulunabileceği gibi kamu istihdam servisleri, yerel ve bölgesel idareler, sosyal taraflar, sivil toplum kuruluşları, ulusal istatistik ofisleri, medya paydaşları gibi kurum ve kuruluşlar da anılan Program'dan faydalanabileceklerdir.

Program 5 bölümden oluşmaktadır: istihdam, sosyal korumaya ve içerme, çalışma şartları, ayrımcılıkla mücadele ve çeşitlilik, toplumsal cinsiyet eşitliği. Bütçesi 743,25 milyon avrodur.

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, PROGRESS Programı'na katılmakta ve sorumluluğu da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından üstlenilmektedir.
- Programın internet sayfası (<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=327>)

6. KÜLTÜR PROGRAMI

Kültür Programı, müzik, plastik sanatlar, görsel sanatlar, sahne sanatları (tiyatro, opera, bale, orkestralar vb), kültürel miras (mutfak kültürü, mimari ve arkeolojik miras, gelenek ve görenek vb.) alanlarında geliştirilen projeleri desteklemektedir.

Program kapsamında,

- Avrupa vatandaşlığının ortaya çıkmasına katkı sağlayacak kültürel eylemleri ve işbirliklerini,
- Avrupalılar tarafından paylaşılan kültür alanlarına katkıda bulunacak sanat çalışmalarını ve sanatçıların / profesyonellerin / kültür emekçilerinin hareketliliğini,

- Çeşitli etnik ve sosyal gruplar arasında köprüler kurulmasına ve bu yolla kültürlerarası diyalogun teşvik edilmesine yardımcı olacak kültürel aktiviteleri ve işbirliklerini,
- Ortak olarak paylaşılan Avrupalı değerlere dayandırılacak ve Avrupa'daki kültürel zenginlikler ve farkındalıklar bağlamında kolektif kimliğin hissedilmesini teşvik edecek yaratıcı ve yenilikçi kültürel eylemleri içeren, proje teklifleri kabul görmektedir.

Bunun dışında, Program hedeflerine uygunluk, Avrupa katma değeri (Avrupa düzeyinde birliktelik geliştirmek) yaratılmasına katkı, teklifin kalitesi vb değerlendirme kriterleri proje teklifleri değerlendirilirken göz önünde bulundurulmaktadır.

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, Kültür Programı'na katılmakta ve bu alandaki sorumluluğu Kültür ve Turizm Bakanlığı üstlenmektedir (<http://ccp.kulturturizm.gov.tr/>).
- Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü (<http://ec.europa.eu/culture/eac>)

7. 2007 – 2019 YILLARI İÇİN AVRUPA KÜLTÜR BAŞKENTLERİ (AKB) EYLEMİ

Eylemin amacı, Avrupa kültürünün zenginlik ve farklılığının vurgulanmasıdır. 31.12.2006 sonrasında AB'ye katılacak ülkelerin şehirleri de Avrupa kültür başkenti olarak seçilebilir.

Kültürel programlar için kriterler şu şekildedir:

- Avrupa boyutu: kültürel operatörler / sanatçılar arasında işbirliğini güçlendirmesi, kültürel farklılığın zenginliğini vurgulaması, Avrupa kültürlerinin ortak öğelerini ön plana çıkarması
- Şehir ve vatandaş: şehirde ve çevresinde yaşayan vatandaşların katılımını desteklemesi, şehrin uzun dönemli kültürel ve sosyal kalkınmasına katkı yapması ve sürdürülebilir olması

2006 yılında Avrupa Komisyonu'nun onayıyla beraber "İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti" olmaya hak kazanmış ve eylem kapsamında çeşitli faaliyetler icra edilmiştir.

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, AKB Programı'na katılmaktadır ve "İstanbul 2010 AKB" alanındaki sorumluluğu İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı üstlenmektedir (<http://www.istanbul2010.org/index.htm>).
- Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü (<http://ec.europa.eu/culture/eac>)

8. FISCALIS 2013 PROGRAMI

Program bünyesinde gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda, vergilendirme ve vergi denetimi alanlarında çalışan kamu personelinin Birlik müktesebatı ve üye devletlerde uygulanması hakkında ortak bir standardı yakalamalarının sağlanması, üye devletler arasında etkin, verimli ve kapsamlı bir işbirliği ortamı oluşturulması, hem

idarenin hem de mükelleflerin ihtiyaçlarını dikkate alan iyi uygulamaların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması ve aday ülkelerin katılım sürecinde vergilendirme alanındaki Birlik müktesabı uyumu ve idari kapasitesinin geliştirilmesi için gerekli ihtiyaçların karşılanması amaçlanmaktadır. Program bütçesi 156,9 milyon avrodur. Faydalanıcılara ilişkin olarak açık bir hüküm bulunmamakla birlikte, ilgili mevzuatta vergilendirme alanında yetkili kurum ve personele atıf yapılmaktadır. Bu kapsamda, Program'dan Maliye Bakanlığı personeli yararlanmaktadır.

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, Fiscalis Programı'na katılmakta ve bu alandaki sorumluluğu Maliye Bakanlığı üstlenmektedir (<http://www.maliye.gov.tr/>).
- Avrupa Komisyonu Vergilendirme ve Gümrük Birliği Genel Müdürlüğü (http://ec.europa.eu/taxation_customs)

9. GÜMRÜK 2013 PROGRAMI

Program sayesinde ilgili kamu kurum ve kuruluş personeli, ana gümrük konuları, geliştirilmeye çalışılan projeler (karma eğitim (*blended learning*) kapsamında araç araması, konteynır incelemesi, yetkilendirilmiş yükümlü konularında e-öğrenme (*e-learning*), *gümrük mavi kitapçığı (customs blueprints)*), işbirliği, kuş gribi, nakit kontrolleri vb. konular ile ilgili gerçekleştirilen seminer, toplantı ve çalışma gruplarına aktif olarak katılım sağlamaktadır. Ayrıca, bir alt program niteliğinde olan değişim programı kapsamında mevzuatta uyum sağlanmış alanlarda uygulamayı da uyumlaştırabilmek amacıyla Gümrük Müsteşarlığı personeli, diğer ülkelerin gümrük idarelerinin de kabul etmesiyle, çeşitli alanlarda incelemelerde bulunmak üzere kısa süreli ziyaretler gerçekleştirilmekte; yine, diğer ülkelerin gümrük idaresi personelinin de incelemelerde bulunmak üzere Türk Gümrük

İdarelerini ziyaret edebilmesine imkan sağlanmaktadır. Program bütçesi 133 milyon avrodur.

Ayrıntılı bilgi için:

- Türkiye, Gümrük 2013 Programına katılmakta ve bu alandaki sorumluluğu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı üstlenmektedir (<http://www.gumruk.gov.tr/>).
- Avrupa Komisyonu Vergilendirme ve Gümrük Birliği Genel Müdürlüğü (http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs).

DiĞER BİRLİK PROGRAMLARI

10. NÜKLEER ARAŞTIRMA VE EĞİTİM FAALİYETLERİ ALANINDA EURATOM YEDİNCİ ÇERÇEVE PROGRAMI

2006/970/EURATOM, 2006/976/EURATOM (özel program), 2006/977/EURATOM (ortak araştırma merkezi) sayılı Kararlar ve 2006/1908/EURATOM (katılım kurallarına ilişkin) sayılı Tüzük ile kurulmuştur.

Katılıma ilişkin Tüzük işletmeler, araştırma merkezleri, üniversiteler ve diğer tüzel kişilerin katılım kurallarını (bilgilerin gizli tutulması, üçüncü ülkelerdeki uluslararası kuruluş ve tüzel kişiler, ihale ve seçim süreçleri vb) düzenlemektedir.

Program şu alanları kapsamaktadır:

- Füzyon enerjisi araştırmaları,
- Nükleer fizyon ve radyasyondan korunma (Ortak Araştırma Merkezi'nin nükleer araştırma alanındaki)

Program 1.1.2007 – 31.12.2011 dönemini kapsamaktadır. 2011-2013 yılları için uzatılması gündemdedir.

Program bütçesi 2,75 milyar avrodur. Bütçe dağılımı şu şekildedir:

- Füzyon enerjisi araştırmaları – 1.947.000.000 avro;
- Nükleer füzyon ve radyasyondan korunma – 287.000.000 avro;
- Ortak Araştırma Merkezi'nin nükleer faaliyetleri – 517.000.000 avro.

Ortak Araştırma Merkezi'nin nükleer faaliyetleri şu alanları kapsayacaktır:

- Nükleer atık yönetimi, çevresel etki
- Nükleer emniyet (safety)
- Nükleer güvenlik (security)

Ayrıntılı bilgi için:

- Avrupa Komisyonu Enerji Genel Müdürlüğü (<http://ec.europa.eu/energy>)
- Araştırma ve Yenilikçilik Genel Müdürlüğü (<http://ec.europa.eu/research/index.cfm>)

Türkiye, Nükleer Araştırma ve Eğitim Faaliyetleri Alanında EURATOM Yedinci Çerçeve Programına katılma niyetini beyan etmiştir. Yasal süreç devam etmektedir.

11. GÜVENLİ İNTERNET PROGRAMI 2009-2013

Kuruluş Kararı	1351/2008/EC	Dönem	2009 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	55 milyon avro
Programın Amacı: İnternet ve yeni çevrimiçi teknolojilerin güvenli kullanımının teşviki, yasal olmayan ve istenmeyen içerikle mücadele edilmesi, internet üzerinden zorbalık (bullying) gibi davranışlarla da mücadele edilmesi			

Ayrıntılı bilgi için:

- (http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/policy/programme/current_prog)

12. AVRUPA KAMU İDARELERİ İÇİN BİRLİKTE ÇALIŞABİLİRLİK ÇÖZÜMLERİ PROGRAMI (ISA)

Kuruluş Kararı	922/2009/EC	Dönem	2010 – 2015
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	164,1 milyon avro
Programın Amacı: Avrupa kamu idareleri arasında etkili ve verimli sınır ötesi ve sektörlerarası elektronik etkileşimlerin sağlanması yoluyla bu idareler arası işbirliklerinin geliştirilmesi			

Ayrıntılı bilgi için:

- (<http://ec.europa.eu/isa/>)

13. TÜKETİCİ POLİTİKASI ALANINDA TOPLULUK EYLEMİ (TÜKETİCİ PROGRAMI)

Kuruluş Kararı	2006/1926/EC	Dönem	2007-2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	156,8 milyon avro
Programın Amacı: Tüketicilerin sağlık ve güvenliğinin, hukuki ve ekonomik çıkarlarının korunması ve bilgiye erişim haklarının teşvik edilmesi alanında üye devletler tarafından yürütülen çalışmaların desteklenmesi			

Kamu kurumları, kar amacı gütmeyen kurumlar, yükseköğretim kurumları, entegre Avrupa Yüksek Lisans Derecesi kursu öğrenci ve öğretmenleri programdan faydalanabilmektedir.

Ayrıntılı bilgi için:

- (<http://ec.europa.eu/eahc/consumers/>)

14. MARCO POLO II PROGRAMI

Kuruluş Kararı	2006/1692/EC	Dönem:	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	400 milyon avro
Programın Amacı: Limanlardaki sıkışıklığın engellenmesi ve ulaştırma sisteminin çevresel performansının artırılması			

Program, en az iki üye devlet ya da en az bir üye devlet ve üçüncü ülke tarafından yapılacak faaliyetleri kapsamaktadır. Programa, 2 farklı üye devlette veya bir üye devlet ve bir üçüncü ülkede yerleşik en az 2 işletmenin oluşturacağı konsorsiyum tarafından başvuru yapılabilmektedir. Üye devlette yerleşik tek bir işletme de istisnai durumlarda ve yakın bir üçüncü ülke ile ulaştırma bağlantısının olduğu durumda başvurabilmektedir.

Ayrıntılı bilgi için:

- (<http://ec.europa.eu/transport/marcopolo/>)

15. PERICLES PROGRAMI

Kuruluş Kararı	2001/923/EC 2006/849/EC	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Koşullu Katılım	Bütçe	7 milyon avro
Programın Amacı: Sahteciliğe karşı Avro'nun korunması			

Dolandırıcılıkla mücadele alanındaki bir Birlik Programı'dır. Program kapsamında para birimi konusunda bilincin artırılması, işbirliği ortamının geliştirilerek karşılıklı güvenin artırılması ve üst seviyeli eğitim faaliyetleri düzenlenmesi hedeflenmektedir. Programa spesifik bir alanda uzmanlığı olan üçüncü ülkeler ve AB'ye girecek olan aday ülkeler davet edilebilmektedir.

Ayrıntılı bilgi için:

- (http://ec.europa.eu/anti_fraud/programmes/pericles/)

16. VATANDAŞLAR İÇİN AVRUPA PROGRAMI

Kuruluş Kararı	2006/1904/EC	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	215 milyon avro
Programın Amacı: Tecrübe, görüş ve değerleri paylaşmak üzere yerel düzeyde insanların bir araya getirilmesi, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yoluyla vatandaşlık ve demokrasi alanlarındaki faaliyetlerin desteklenmesi, vatandaşlar ve STK'lar arasında etkileşimin desteklenmesi			

Program faaliyetleri şunlardır:

- Avrupa için aktif vatandaşlar,
- Avrupa'da aktif sivil toplum,
- Avrupa için birliktelik,
- Aktif Avrupa anımsaması.

Program, aktif Avrupa vatandaşlığını destekleyen paydaşlara, yerel otorite ve kuruluşlara, kamu politika araştırma kurumlarına ve diğer STK'ların katılımına açıktır.

Ayrıntılı bilgi için:

- (<http://ec.europa.eu/citizenship>)

17. MEDYA 2007 PROGRAMI

Kuruluş Kararı	2006/1718/EC	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	754,95 milyon avro
Programın Amacı: Avrupa dil ve kültür çeşitliliğinin korunması, görsel-işitsel eserlerin Avrupa içinde ve dışında dolaşımının desteklenmesi, görsel-işitsel sektörün rekabet gücünün artırılması			

Görsel-işitsel ve medya alanında bulunan bir programdır. Faydalanicılara ilişkin olarak açık bir hüküm bulunmamakla birlikte, ilgili mevzuatta görsel-işitsel sektörde faaliyet gösteren tüm aktörlere ve eğitim kurumlarına atıf yapılmaktadır.

Ayrıntılı bilgi için:

- (<http://ec.europa.eu/culture/media/programme/overview/2007>)

18. MEDYA MUNDUS

Kuruluş Kararı	1041/2009/EC	Dönem	2011 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	15 milyon avro
Programın Amacı: Üçüncü ülkelerdeki uzmanlarla görsel-işitsel alanda işbirliği yapılması			

Görsel-işitsel ve medya alanında bulunan bir programdır. Aday ülkelerden daha çok üçüncü ülkeleri hedeflemektedir.

Programın üç temel önceliği vardır:

- Bilgi değişimi, eğitim ve pazar araştırması
- Rekabet edebilirlik ve dağıtım
- Dolaşım

Ayrıntılı bilgi için:

- (<http://ec.europa.eu/culture/media/mundus/funding>)

19. GÜVENLİK VE ÖZGÜRLÜKLERİN KORUNMASI

Kuruluş Kararı	2007/124/EC 2007/125/JHA	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Proje sunmak mümkün değil, ortak olarak katılım mümkün	Bütçe	745 milyon avro
Programın Amacı: Suç ve terörizmle savaş için Avrupalı otoriteler arasında işbirliğinin teşvik edilmesi			

İçişleri alanında bir çerçeve programıdır. Programın altında iki alt program yer almaktadır:

- Terörizm ve Güvenlikle İlgili Diğer Risklerin Sonuçlarının Yönetimi, Önlenmesi ve Hazırlık Programı
Bütçe: 137,4 milyon avro
Amaç: Adli işbirliği ile terorist saldırıları riskinin azaltılması
- Suçun Önlenmesi ve Suçla Mücadele Programı
Bütçe: 602,6 milyon avro
Amaç: Her türlü suçla mücadele edilerek güvenliğinin artırılması

Ayrıntılı bilgi için:

- (http://ec.europa.eu/home-affairs/funding/intro/funding_intro_en.htm)

20. DAYANIŞMA VE GÖÇ HAREKETLERİ YÖNETİMİ

Kuruluş Kararı	2007/573/EC 2010/458/EC 2007/574/EC 2007/435/EC 2007/575/EC	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Kapalı	Bütçe	5,866 milyar avro
Programın Amacı: AB ülkelerine olan dış göçün yönetilmesi			

İçişleri alanında bir çerçeve programdır. Programın altında dört alt program yer almaktadır:

- Avrupa Mülteci Fonu (2008-2013)
Bütçe: 614 milyon avro
Amacı: İnsan haklarına uygun karşılama ve iltica prosedürlerinin gerçekleştirilmesi
- Dış Sınırlar Fonu
Bütçe: 1,82 milyar avro
Amacı: Dış sınırlarla ilgili kontrol ve denetimlerde etkinliğin artırılması
- Üçüncü Ülke Vatandaşlarının Entegrasyonu için Avrupa Fonu / Avrupa Entegrasyon Fonu (EIF)
Bütçe: 825 milyon avro
Amacı: Üye devletlerdeki üçüncü ülke vatandaşlarının ekonomik ve sosyal uyumunun sağlanması
- Üçüncü Ülke Vatandaşlarının Entegrasyonu için Avrupa Fonu / Avrupa Entegrasyon Fonu (EIF) (2008-2013)
Bütçe: 676 milyon avro
Amacı: Geri dönüşün yönetimi anlayışının geliştirilmesi hususunda üye devletlerin çabalarının desteklenmesi

Diğer bütçe kalemleri şunlardır:

- FRONTEX Ajansına, 285 milyon avro
- Büyük ölçekli bilgi sistemleri uygulamaları, 900 milyon avro
- Avrupa göç gözlem evi, 62 milyon avro

Ayrıntılı bilgi için:

- (http://ec.europa.eu/home-affairs/funding/intro/funding_intro_en.htm)

21. TEMEL HAKLAR VE ADALET

Kuruluş Kararı	779/2007/EC 1150/2007/EC 2007/252/JHA 2007/126/JHA 1149/2007/EC	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Açık (Kriminal Adalet programı hariç)	Bütçe	542,9 milyon avro
Programın Amacı: AB vatandaşlarının hakları ve Birliğin adalet sisteminde belli bir standardın yakalanması			

Adalet alanında bir çerçeve programdır. Programın altında beş alt program yer almaktadır:

- Daphne III
Bütçe: 114,4 milyon avro
Amacı: Çocuklar, gençler ve kadınlara karşı şiddetin önlenmesi ve risk altındaki grupların korunması
- Uyuşturucuyu Önleme ve Bilgi Programı
Bütçe: 21,35 milyon avro
Amacı: Uyuşturucu kullanımı azaltmak, engellemek
- Temel Haklar ve Vatandaşlık
Bütçe: 93,8 milyon avro

Amaç: Temel haklara saygı duyan bir toplumu teşvik etme, sivil toplumu güçlendirme ve ırkçılıkla mücadele

- Kriminal Adalet

Bütçe: 199 milyon avro

Amaç: Adli işbirliği ve mevcut adli sistemlerin düzenlenmesi (Üçüncü ülkeler programa ortak olarak katılım sağlayabilir ancak proje sunamaz)

- Sivil Adalet

Bütçe: 106,5 milyon avro

Amaç: Hukukçuların eğitimi ve ağlarının kuvvetlendirilmesi yoluyla adli işbirliği

Ayrıntılı bilgi için:

- (http://ec.europa.eu/justice/funding/intro/funding_rights_en.htm)

22. SİVİL KORUMA MALİ ARACI

Kuruluş Kararı	2007/162/EC	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	189,8 milyon avro
Programın Amacı: İnsanların, çevrenin ve kültürel mirası da kapsayacak şekilde mülkiyetin doğal felaket ve insanların sebep olduğu felaketlerden, terörizmden, teknolojik / radyolojik / çevresel kazalardan korunması konusunda üye devletlerin çabalarının desteklenmesi			

Ayrıntılı bilgi için:

- (http://ec.europa.eu/echo/civil_protection/civil/prote/finance.htm)

23. LIFE + (ÇEVRE MALİ ARACI)

Kuruluş Kararı	2007/614/EC	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	2,14 milyar avro
Programın Amacı: Çevre politikası ve mevzuatının uygulanması ve geliştirilmesi			

Çevre alanında bir finansal enstrümandır. LIFE + 3 bileşenden oluşmaktadır:

- Doğa ve Bioçeşitlilik
- Çevre Politikası ve Yönetişim
- Bilgi ve İletişim

Programdan kamu kurumları ve özel birimler faydalanabilmektedir.

Ayrıntılı bilgi için:

- (<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus.htm>)

24. KAMU SAĞLIĞI PROGRAMI (SAĞLIK ALANINDAKİ BİRLİK EYLEMİ)

Kuruluş Kararı	1350/2007/EC	Dönem	2008 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	321,5 milyon avro
Programın Amacı: Vatandaşlarının sağlık güvenliğinin artırılması, sağlığın teşvik edilmesi ve kamu sağlığının geliştirilmesine yönelik bilginin üretilmesi ve yayılması			

Kamu sağlığı alanında yer alan bir Birlik Programı'dır.

Ayrıntılı bilgi için:

- (<http://ec.europa.eu/eahc/health/>)

25. ERASMUS MUNDUS PROGRAMI

Kuruluş Kararı	1298/2008/EC	Dönem	2009 – 2013
Aday Ülkelere	Açık	Bütçe	493,69 milyon avro
Programın Amacı: Avrupa’da ve üçüncü ülkelerde yüksek öğrenimin kalitesinin artırılması, öğrencilerin niteliklerinin güçlendirilmesi ve kültürlerarası anlayışın geliştirilmesi			

Eğitim alanında yer alan bir Birlik Programı’dır. Programdan yükseköğretim kurumları, bir yükseköğretim kurumu tarafından başarısı teyid edilen öğrenciler, ders verenler ve araştırma yapanlar, yükseköğretim personeli, yükseköğretimde aktif olarak yer alan diğer kamu ve özel kurumlar faydalanabilmektedir.

Ayrıntılı bilgi için:

- (http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/)

26. HERCULE II PROGRAMI (TOPLULUK ÇIKARLARININ KORUNMASINI TEŞVİK ETME)

Kuruluş Kararı	2004/804/EC 2007/878/EC	Dönem	2007 – 2013
Aday Ülkelere	-	Bütçe	98,5 milyon avro
Programın Amacı: Birliğin finansal çıkarlarının korunması			

Dolandırıcılıkla mücadele alanındaki bir Birlik Programı’dır.

Ayrıntılı bilgi için:

- (http://ec.europa.eu/anti_fraud/programmes/)

Birlik Programları ile ilgili genel bilgiler Avrupa Birliği Bakanlığı internet adresinde bulunmaktadır. Birlik Programları ile ilgili genel bilgiler ve açık çağrılara bu sayfada bulunan “AB Programları” sekmesinden ulaşılabilir: www.ab.gov.tr

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

T.C.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

Adres: Mustafa Kemal Mah. 2082.Cad. No: 4
06800 Bilkent /ANKARA

Telefon: 0 (312) 218 13 00 • **Faks:** 0 (312) 218 14 64
www.ab.gov.tr